

vare uproduktive. Selvfølgelig mener jeg ikke, at de ere produktive i den Forstand, hvori en eller anden Industri eller Agerbruget er det, og det sagde jeg ogsaa udtrykkeligt. Men jeg sagde tillige, at naar Rigsdagen bevilgede disse Midler, var Tanken selvfølgelig den, at Rigsdagen dermed troede at værne om et Gode, der ikke netop kunde udtrykkes i Kroner og Øre. Og her er det, Socialdemokratiet viser en mærkelig Opfattelse af Menneskenaturen.

Naar Socialdemokraterne tale om Mennesker — jeg vil ikke sige saadanne Mennesker, som der er i deres Fremtidsstat, for der ere de rene Engle, og der kan der slet ikke være Tale om, at der kan komme nogen som helst Strid frem, saa længe notabene denne Stat kun findes i Fantasion —, have de en ret betydelig Tendens til at betragte dem som bestaaende af to mer eller mindre lige store Dele, hvoraf den ene altid har Ret og den anden altid Uret. De have meget let ved at være mistænksomme, saa snart der er Tale om Folk, som ikke netop høre til Arbejderklassen eller Husmandsklassen. Jeg behøver blot at nævne den Omtale, som det ærede Medlem fra Helsingør (Chr. Rasmussen) gav af visse Forhold vedrørende Reklamen paa Jernbanerne. Jeg synes, han var saa nær inde paa — ja, hvad skal jeg sige — at beskyldte Mennesker for Pengeafpresning, at det trængte til lidt fyldigere Beviser, end han kom frem med. Det er i alt Fald et Vidnesbyrd om, at de i slige Tilfælde kunne meget godt se, at Menneskene ikke ere saa gode, som de skulde være, men saa snart de ere komne til Forholdet Folkene imellem, til det nationale, er det mærkværdigt, saa godtroende de blive. I det Tilfælde vi blot vilde afvæbne, er der ingen, der vilde gøre os noget. Hvor al denne Godtroenhed hører hjemme, ved jeg ikke, og jeg tror ikke, den har ret meget Ærinde til den virkelige Verden, lige saa lidt som jeg tror, at det er en historisk begrundet Opfattelse, der der gør sig gældende.

Jeg skal ikke i denne sene Nattetime forsøge at komme videre. Vi komme sikkert nok ind paa det ved Lejlighed, for, saa vidt jeg har lagt Mærke til — ikke saa meget ved at høre det som ved at se det —, er det et Punkt, der ikke let gaar ud af hverken Socialdemokratiets eller det radikale Partis Dagsorden. Men endelig, naar disse Militærudgifter ere saa uproduktive, hvorfor ville de saa paa deres eget Program have ikke saa faa Udgifter til den samme Sag?

Derimod vil jeg betone, at jeg tror, det har sig med de Bemærkninger, det ærede Medlem kom med til mig, omtrent paa samme Maade, som naar man skal læse en anbefaling. Det kende ærede Medlemmer meget godt, at man skal læse baade, hvad der staar, og hvad der ikke staar. Jeg tillægger det ikke ringe Betydning, at det ærede Medlem tav vedrørende „Social-Demokraten“s Omtale af Isteddagen og den Historieskrivning, den der gjorde sig til Talsmand for med Hensyn til, hvad det danske Folk havde øvet i Tiden mellem 1848 og 1864. Jeg antager, at jeg deri tør lægge, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds ikke vilde være solidarisk med, hvad „Social-Demokraten“ havde skrevet angaaende den Sag, og det tiltaler mig meget. Jeg finder, at han har overmaade Ret i ikke at ville være solidarisk med det Organ, han vel ellers betragter som sit. Det viser, at han i alt Fald paa det Punkt har større Sømmelighedsfølelse end dette Organ. Ligeledes tav han angaaende mine Bemærkninger vedrørende Socialdemokratiets Forhold til Spørgsmaalet om Folkeskolen. Jeg antager, at der ogsaa deri skal ligge en lille Indrømmelse, som jeg har Lov til at indkassere.

Formanden: Folketingsmanden for Aarhus Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Samuelson: Jeg skal kun gøre en ganske kort Bemærkning til det ærede Medlem angaaende hans Udtalelser om Statsbanegaardsforholdene i Aarhus. Det ærede Medlem sagde, at jeg fandt ikke Kærnepunktet i hans Bemærkninger. Det tror jeg dog, jeg gjorde, for det kan aldrig være dette, som det ærede Medlem begyndte med at sige, at den Gang, man vedtog Udvidelsen i Byraadet, var man enig om, at den galdt Godsbanegaarden. Jeg sagde nemlig, da jeg omtalte Forholdene, at da man for 10 Aar siden vedtog Udvidelsen, vare Forholdene i Aarhus daarlige, „men at de have forværret sig ganske betydeligt, skal jeg belyse blot med et Par enkelte Tal“. Og saa siger jeg: „Den Gang tænkte man kun paa Godsbanegaarden, men siden have Forholdene forandret og forværret sig saaledes, at det absolut vil være nødvendigt ogsaa at forbedre Personbanegaarden“. Det har jeg sagt, saa der var ingen Anledning for det ærede Medlem til at retlede mig paa det Punkt.

Saa taler det ærede Medlem om Vær-